

Franckesche Stiftungen zu Halle

Memoria Theologorum Wirtembergensium Resuscitata, h.e. Biographia Præcipvorum Virorum, qui à tempore Reformationis usque ad hanc nostram ætatem ...

Accessit Elenchus Scriptorum tum editorum, tum in Manuscriptis latentium cum
Supplementis atque Indicibus necessariis

Fischlin, Ludwig Melchior

Ulmæ, Anno M.DCC.IX.

VD18 90845390

[Iohannes Valentinus Andreae]

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317)

Johs Botschaft / auß Job 1 v. 20. 22 Über
den Tod Jacob Werner Kullingers / J. U. L.
U m / 1621. 4.

Erosi. Schrift zur Gedult und Beständigkeit
der Lehre des Evangelii / Stuttgart / 1630.
12.

Augsburgische Adoni Beseck, oder Discurs de Lege
Talionis, Augspurg / 16 3. 4.

Prolegomena Augustanae Confessionis oder XVI. Predi-
gten von der Augspurgischen Confession,
Augsp. 1633. 4.

Augsburgisches Glaubens, Bekanntnuß oder
Christl. Predigten darinn die Augspurgi-
sche Confession erläutert und vertheidiget wird /
Frankf. 1654. fol. insgesamt in 211. Predig-
ten (una cum Prolegomenis, quæ aliâs seorsim edita
sunt.)

JOHANNES VALENTINUS AN- *Nat. 1586.*
JDREÆ, Johannis Abbatis Regiofon- *Cl. 1624.*
tani, & Mariæ Valentini Moseri, Præ- *O. 1654.*
fecti Herrenbergensis gnata filius, Jaco-
bi Andreæ, Cancellarii Tübingensis, Nepos, lu-
cem primitus aspexit Herrenbergæ, ipsomet in Vi-
tâ suâ & Parentore in Conc. fun. testibus; non Tü-
bingæ, ut Dn. Serpilius habet. (a) d. 17. Aug. 1586.
Rudimenta literarum posuit Regiofonti, quo
cum Patre 1591. traductus fuerat, sub informatio-
ne privata quorundam Studiosorum. Post fata Pa-
rentis 160. Tübingam cum matre concedens Aca-
demiæ se applicuit, laureâ primâ ornatus d. 12.

i

Sepr,

(a) Epitaph. Theol. Soc. p. 10.

Sept. 1603. secunda post biennium. Mechanicæ & Matheseos studiis plurimum delectatus, nondum vicennis quinque Discipulorum informationi præfuit, accepto, 100. florenorum didactro cum victu. Anno 1607. externas Academias visitavit, Argentinensem scilicet Heidelbergensem & Francofurti nobile Emporium, factus duorum Baronum Cazianorum, cum Lauingæ, cujus celebre tunc erat Gymnasium, versaretur, ut & Henrici & Burckhardi Truchessiorum Informator, cum quibus in Alsatiam, Helvetiam & Gallias, in reditu vero Basileam se contulit. Hinc porro cum Philippo à Gemmingen, cujus informationem & curam 1611. susceperat, in Austriam, Carniolam Italiamque iter fecit, ex quo redux hospitio Stipendii Tubingensis Ducali gratiâ exceptus Collegium Mathematicum 1613. aperuit, quod Studium juxta Theologiam & lectionem Patrum impensè excoluerat: Unde jam tunc collectanea Mathematica in lucem edidit, atq; à B. Matthia Hafenrefferò ad delineationes quasdam Opticas & Tabulam Geographicam in Templo Ezechielis consciendam adhibitus. Ministerio initiatus d. 24. Febr. 1614. ætat. 28. Diaconiam Vaihingensem administravit sex annos, duplici urbis incendio non parùm afflictus. Inde 1620. d. 25. Febr. SuperIntendens Calvinensis factus, decem annos muneri sub variis calamitatibus præfuit, donec restituto Principe Eberhardo 1639. d. 14. Jan. in Concionatorem Aulicum & Consistorii Assessorem, tametsi diu reluctatus, adscisceretur, in quo officio 1641. d. 27. Sept. Spontaneâ Universitatis Tubingensis oblatione Doctor Theologiæ renunciatus

ciat
An
fici
niq
dig
sibi
Elis
pen
reli
Pas
nor
liter
equ
ran
grin
am
Vin
eur
rim
ptu
mi
des
(c)
van
cor
pu
dia
gu
Dr

ciatus fuit. Cumque vires languescere inciperent Anno 1650. ad Abbatiam Bebenhusanam à Pontificiis redditam; cui 1651. Tetrarchia accessit, denique 1654. ad Adelbergense Cœnobium iisdem dignitatibus translatus fuit. Matrimoniali vinculo sibi Anno 1614. d. 2. Augusti conjugavit Agnetem Elisabetham, Josuæ Grüningeri, Pastoris Boppewilensis, filiam, ex qua novem liberos suscepit, relictis, filio unico, M. Gottliebio Gottsfredo, Pastore Wangheimensi & geminis filiabus. Enconomia Viri & merita tum in Ecclesiam tum in rem literariam universam si ex asse re censere velimus, equidem iusti Tractatus materiem haberemus; Durante Ministerio varias in gravissimis negotiis peregrinationes publicâ Authoritate suscepit, in Austriam sc. 1619. Noribergam, 1620. Augustam Vindelicorum 1632. Argentoratum tertia Vice, cum primis Anno 1637. quâ occasione Viris celeberrimis passim innotuit ab omnibus humaniter exceptus & magni æstimatus. Erat enim Vir acutissimi ingenii, subactique iudicii test. (b) Carolo. Vir defecatae mentis & fervidi Spiritus, Antonio Reifero; (c) acer & flammeus, D. Majero, iudice (d) ex variis libellis, quorum 36. etiamnum Studiosus vel composuerat ipse, vel ex aliis linguis transfulerat, in publicum emissis celeberrimus; qualia sunt Subsidia sacrae & literariae rei, Epistolæ, Seleniana Augustalia, inscriptæ, & Menippus, sive Satyricorum Dialogorum centuria, inanitatum nostrarum Speculum;

i 2

(b) *In. Memor. T. II. lib. VI. p. m. 89.*(c) *Apolog. Epist. p. 111.*(d) *In Orat. Fun. Caroli XI Reg. Suec. p. 18.*

culum; quæ ut reliqua omnia singulari styli elegantia & varia doctrinâ præ multorum operibus eminent. Præter linguas cardinales, etiam Gallicam, Italicam & Hispanicam tenuit. Sed nec minori pietate & Zelo pro verâ Christianismi praxi excelluit. Restaurator quippe ordinationis Ecclesiasticæ & sanctioris disciplinæ indefessus. Reformationis Ecclesiæ Lutheranæ, quantum ad mores, summè cupidus. Unde præ aliis omnibus à D. Spenero, tanto operi judicatus idoneus, quem etiam à mortuis revocare voluisset. (e) Anno 1646. d. 6. Novi satagente Augusto, Principe Brunsvicensi, in ordinem fructiferæ societatis adiectus, nomen accepit Fracidi, deß Mürben / senio & rudi ejus conveniens, cum emblemate Musci effatæ arbori adhærentis, & Symbolo: Etiamnum viret. Reliquæ virtutes in eo tantæ fuerunt, ut magnorum Principum gratiâ per omnem vitam floruerit, & à Serenissimo Brunsvicensium & Lunæburgensium Principe, Augusto Anno 1642. in Consiliarium Ecclesiasticum electus ultra 900. epistolas propriâ illius manu exaratas 12. annorum spatio acceperit, ne quid de ingentibus Ducalis ejus clementiæ benefactis commoremur. Neque minùs ab aliis viris tum eruditionis famâ tum generis nobilitate inclytis magno in pretio habitus, atque à plurimis Artium Mechanicarum Cultoribus frequenter salutatus, ita ut vix unquam hospites deessent. Quòd verò Fraternitatis Rosæ Crucis Autor fuerit, uti Godofredus Arnol-

nol-

(d) Vid. G. Neumarc's neu sprossenden Palm, Baum oder Historie der fruchtbringenden Gesellschaft / p. m. 286.

(e) Vid. Hist. Pietism. p. m. 31, edit. Germ.

noldus qui eum quidem præ omnibus aliis Wirtembergiæ Theologis passim dilaudat, affirmare iustiniuit, (f) veritati non responder; id quod nuperrimè solidè demonstratum dedit Salomon Cypriani (g) & post ipsum A. Carolus junior (h) ut mirum sit, quod B. G. Struvius (i) figmento fidem præbeat, quanquam Collegii illius conscius fuisse non temerè negaverim. Fuisse autem fratres illos Rosæ Crucis sub ficto nomine, revera heterodoxis quibusdam principiis præsertim, opinione Chiliastici regni imbutos, certissimum est, quos cum J. V. Andreæ propter Matheseos & Mechanices culturam toleraret, imò per literas vel etiam domi amicè ab iis compellaretur, in suspicionem collusionis cum Fanaticis à malevolis & rerum imperitis adductus fuit. Sed & à præceptoribus Collegii Bebenhusani, Rothio imprimis Calixtinismi coram Illustri Consistorio accusatus fuit; quod tamen accusatorè citatum graviter corripuit. (k) Nec enim is Calixti hypothelibus favit unquam, sed dissensum suum in literis ad Seren. Duc. Augustum cordatè testatus est. (l) Caterum & invidiam atque obrectationes multorum libero scribendi genere incurrit, quos inter Caspar Bacherus, Professor Academicus, Anti-Menippum edere non dubitavit. Sunt tamen, qui Ministros Ecclesiæ nimium traduxisse deque Satyris suis juvenilibus in senio eum poenituisse affirmant. vid. Prüfung des

i 3

Geistes

(f) Histor. Hæret. Tom. II, Libr. XVII, cap. 18 §. 3.

(g) Vid. Serpil. Epitaph. Suev. p. m. 13.

(h) In der Württemberg. Unschuld. Lib. III, Cap. IX p. m. 431.

(i) Introd. in Rem. Liter. c. 9, §. 29 p. 466.

(k) Vita ejus Manuscripta. (l) Serpilus l. c.

Geistes Eliæ Pratorii, p. m. 569. 954. Nec certè reliquis humanæ vitæ miseriis caruit Andrea, quippe qui patriæ ruinam spectaverat, militum sævitiam in proprio corpore expertus, quorum unus sclopeto in latus viri adactò costam illi fregit. Incendium non Vaihingæ solum bis, sed & Calvæ tertiâ vice perpeßus ultimo in loco varia & memorabilia documenta Manuscripta amisit. Quatuor annorum puerum fortè in horreo cuiusdam Civis scæno, quod inferebatur, injectum & obdormiscentem plaustrum cum quadrigis pertransivit, Deique unius potentia incolumem servavit. Id quod alio quoque tempore factum, cum currum conscendere vellet immixtis rotæ pedibus, quæ procedentibus equis subito circumacta, crura torumque corpus ejus fregisset, nisi interjectu ingentis lapidis fuisset retardata, cujus tamen periculi vestigium per omnem vitam hæsit. Cum infirmiore valetudine à teneris conflictatus, satur omnium rerum beatâ analysi potitus est Stuttgardiæ, quò Principis indultu familiam traduxerat. d. 27. Jun. 1654. ætatis 68. Ministerii 41. Symbolum ejus erat: In te Domine, speravi, non confundar in æternum. ex Ps. 71. 1. ex quo suprema verba dixit Christophorus Zellerus, Ecclesiastes Aulicus. Effigiei æri incisæ ipse Distichon apposuit:

*Magnificat canto relegens benefacta Jehovah,
Aß vitam relegens: O miserere mei!*

Vitam propriâ manu descriptam reliquit, typis non indignam, ex quâ plurima decerpimus.

Epita.

Epitaphium alius adornavit
hoc Carmine:

Cui Sol semper erat Jesus, qui claruit
Uno

Nunc phœbo fulget clarior ille ma-
gis.

Andreas Nepos ille nitens virtutibus
astrum,

Qui patre major, Avo persimilisque
fuit,

Meminit ejus, sed paucissimis, G. Matth. König.
in Bibliothec. p. 38. ubi tamen Anno 1628.
de mortuum falso scribit. Scripta recenset
Hendreich in Pandectis Brandeburgicis. p. 177.
conf. G. Serpilium loc. cit. qui diversa memo-
rabilia.

Scripta.

Osmoxeni Genitura 1612. *Mompelg.* § 1619. *Ar-*
gentor. 12.

Summa doctrinae Christianae, Tub. 1614. § *Lunab.* An-
no 1644.

Hercules Christianus, Argent 1615. 12.

Christianismus genuinus, Argent. 1615. 12.

Turbo Comœdia, Argent. 1616. 12.

Theologia gladii Spiritus, (est opus Tobie Hessi.) Tubing.
1616. 12.

Menippus prior & posterior. Argent. 1617. 18. Bero-
lini. 1673

Invitatio ad fraternitatem Christi. prior Argent. 1617.
posterior 1618.

Peregrini in patria errores, Utopia. 1618. 12.

Mythologia Christiana, sive virtutum & vitiorum vi-
ta humana imaginum libri tres. Argent. 1619. 12.

Turris Babel, sive Judiciorum de fraternitate Rosacea
Crucis Chaos. Argent. 1619. 12.

Reipublica Christiano-politana descriptio, Arg. 1619.
in 12.

Memorialia. Incendium Vaibingense prius & poste-
rius Arg. 1619. 12.

Curiositatis pernicies Stuttg. 1619. & Argent. An.
1670. 12.

Civis Christianus, 1619.

Christiana societatis Idea. Tub. 1620. 12.

Christiani amoris dextera porrecta. Tub. 1620.

Fama Andreana reslorescens. Argent. 1630. 12.

Threni Calvinenses, quibus Urbis Calvae bustum, fors præ-
sens lamentabilis & innocentia expressa, Arg. An.
1635. 12.

Adus Doctoreus Theologicus, Tub. 1642.

Subsidia Sacra & Literaria rei, Tub. 1642.

Veri Christiani libertas. Bona causa fiducia. Theolo-
giae encomium. Argent. 1648. 12.

Theophilus, sive Dialogi III. Stuttg. 1649. 8.

Augustus Principis exemplum, Stuttg. 1646.

Similia & typi ex Job Arndio Lunab. 1643.

Vita Job. Conradi Gæbelii Pastoris ad S. Annam &
Senioris

- Senioris Ministerii Augustani, Stuttgartiae & Norimbergae, 1644. 12.
 Umbra Sauberti delineata, Stuttgartiae, 1647. 4. Lüneburg/ 1647 12.
 Seleniana Augustalia, Ulmae, 1649. 1654. 12.
 Vita ipsius Manuscripta ab ipsomet exarata typis dignissima.

Germanica.

- Geistliche Gemähldes/ Tübing. 1612.
 Geistliche Kurzweil.
 Christen-Bürger-Schlacht.
 Triumph des Glaubens.
 Geißlung Christi.
 Evangelische Kinder-Lehre.
 Christ Kindlein.
 Peregrinatio Ecclesiae.
 Ecclesia militans.
 Cynosura Ecclesiastica.
 Württembergis. Kirchen-Ordnung/ Stuttg. 1639/ 49/ 58/ 87/ 8.
 Kurze Kirchen-Historie auß L. Osiandri Centurien gezogen und fortgeführt / biß auf 1618. Straßb. 1630 12.
 Augsburgis. Confession.
 Andreisch- und Brunnengerisch. Geschlecht. Buch/ Stuttg. 1644. 32.
 Freye Feder vom Ubelstand der Kirchen-Gotts/ Brancß. 1672. 12. Opus posthumum.
 Leichpredigt über Paulina Rüdler/ Abbtin zu Hirsau / auß 1. Sam. XXV. v. 1. Tübingen/ 1627. 4.